

Förskolan Montessori Regnbågen

Likabehandlingsplan

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

”En trygg miljö för lärande”

**MONTESSORI
REGNBÅGEN**

Folkuniversitetet

Kursverksamheten vid Lunds universitet

Reviderad: 2020-11-18

Innehållsförteckning

1.	Inledning	s 3
2.	Definitioner	s 3
3.	Främjande arbete	s 4
4.	Förebyggande arbete	s 7
5.	Analys	s 8
6.	Åtgärder	s 8

1. Inledning

Det här är vår plan mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling för Montessori Regnbågens förskola. Planen grundar sig på Diskrimineringslagen och Skollagen. Diskriminering och trakasserier grundas på de sju diskrimineringsgrunderna. Annan kränkande behandling regleras av Skollagen.

På vår förskola erbjuder vi en trygg och rolig verksamhet som skapar goda förutsättningar för ert barns utveckling, lärande och omsorg. Barn utvecklas och lär genom lek och samspel med andra barn. Vi erbjuder en mångsidig verksamhet där barnen får möjlighet att använda olika uttrycksformer såsom skapande, drama, konstruktion, rörelse och berättande. Vi erbjuder också barnen möten med vår digitala värld. Utevistelsen är viktig för oss och vi är ute oavsett väder och vind. Vår gård erbjuder olika lekmiljöer och möjlighet till motoriska utmaningar. Vi har dessutom skogen endast ett stenkast bort.

Alla på Montessori Regnbågen ska mötas med respekt och känna en delaktighet i sin vardag. När ca 68 barn från olika verkligheter samlas i vår verksamhet kommer också lika många viljor att samlas. Någon gång kommer det att hända att en vilja inskränker någon annans vilja. Detta är en del i att bilda ett samhälle av medborgare, att lära sig att respektera varandra och visa medmänsklighet och hänsyn. Det innebär att utveckla dialogen som verktyg för att lösa meningsmotsättningar och konflikter. I det arbetet är det vår önskan och vilja, att vi möter och tar tillvara varje barns rätt till integritet och att inte kränkas genom främjande och förebyggande arbete, och i de fall det sker, se till att det åtgärdas snarast möjligt.

Syfte och bakgrund

Förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling ska främja barnens lika rättigheter. Den ska syfta till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling samt främja arbetet med att förstärka respekten för allas lika värde. Planen innehåller rutiner för att främja, förebygga, upptäcka, kartlägga, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Målet är att alla barn känner trygghet och erbjuds en lustfylld miljö där möjlighet till att lära finns. Alla visar respekt för varandra, material och miljö.

2. Definitioner

Diskrimineringsgrunderna består av:

- *Kön*
- *Etnisk tillhörighet* är när någon tillhör en grupp av personer, som har samma nationella eller etniska ursprung eller hudfärg.
- *Religion eller annan trosuppfattning* har samband med en religiös åskådning.
- *Sexuell läggning*; heterosexuell, homosexuell eller bisexuell läggning.
- *Könsöverskridande identitet eller uttryck*: när en person genom klädsel eller andra uttryck bryter mot föreställningar om hur kvinnor och män, flickor och pojkar förväntas vara och se ut. T ex transpersoner som transvestiter, intersexuella eller inter- och transgenderpersoner.
- *Funktionshinder*: fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Funktionshindren kan vara sådana som syns, t ex om man använder rullstol, eller sådana som inte syns lika lätt, t ex en allergi eller dyslexi.
- *Ålder*

Diskriminering innebär att ett barn *missgynnas* av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

I verksamheten är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering eftersom diskriminering handlar om missgynnande och förutsätter någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Barn kan i juridisk mening inte diskriminera varandra.

Trakasserier är en behandling som kränker individens värdighet och har samband med diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling är uppträdande som kränker barnets värdighet, men som inte har samband med diskrimineringsgrunderna.

I Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling finns följande beskrivning av trakasserier och kränkande behandling: *Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan t.ex. uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.*

Jämlikhet: Alla ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett kön, ålder, religion, trosuppfattning, etnicitet, sexuell läggning, könsövergripande identitet och uttryck eller funktionshinder. Jämlikhet utgår från alla människors lika värde.

Jämställdhet avser förhållandet och villkor mellan flickor och pojkar. Alla ska ha lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

3. Främjande arbete

Syftet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull miljö för alla barn och all personal, där alla barn har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Det uppnås när personal och barn både i ord och handling visar respekt för allas lika värde oavsett såväl kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder som andra omständigheter som gäller den enskilde som person.

Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både inne och ute, och det är målinriktat.

Utbildningen ska enligt skollagen och läroplanerna utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Det sammanfattas som förskolans värdegrund. Det främjande arbetet ska syfta till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att bidra till en pedagogisk miljö där alla barn känner sig trygga och utvecklas.

Förskolans värdegrund ska genomsyra verksamheten. Värdegrunden kan förklaras som summan av de val, överenskommelser och handlingar som barn och pedagoger manifesterar i förskolan. Värdegrunden genomsyrar verksamheten först när vi medvetet väljer och agerar på ett sätt som främjar barns lika rättigheter och möjligheter i förskolan.

Ett sammanhållet uppdrag

Arbetet med förskolans värdegrund kan beskrivas med hjälp av perspektiven *om*, *genom* och *för*.

- Barn utvecklar i arbetet med värdegrunden *kunskaper om mänskliga rättigheter* och demokrati.
- Värdegrundsarbetet sker också *genom demokratiska arbetsformer* och ett positivt arbetsklimat som ska råda i verksamheten.
- I detta arbete utvecklar barn *förmågor som behövs för att aktivt kunna verka i ett demokratiskt samhälle*.

Perspektiven möjliggör en helhetssyn som bidrar till att värdegrunden integreras i kunskapsmålen.

Utdrag ur Läroplanen för förskolan 2018:

”Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska förskolan främja barnens utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarsfulla människor och samhällsmedlemmar. [...]

Förskolan ska samarbeta med hemmen för att ge barnen möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Förskolan ska tydliggöra för barnen och barnens vårdnadshavare vilka mål utbildningen har. Detta är en förutsättning för deras möjlighet till inflytande och förståelse för förskolans uppdrag. Det är viktigt att alla som ingår i arbetslaget har förmåga att förstå och samspela med barnen och att skapa tillitsfulla relationer med hemmen, så att förskoletiden blir positiv för barnen.”

Tillitsfulla relationer

Förtroendefulla relationer till barnen i förskolan är av stor betydelse. Ett antal faktorer är särskilt viktiga vid relationsbyggande:

- att ta sig tid att lyssna,
- att se hela barnet – att låta barnets livsvärld få ta plats,
- att lyfta in barns erfarenheter i undervisningen
- att på andra sätt möjliggöra barns delaktighet och inflytande,
- att bemöta barnen utifrån de behov de har
- att bygga ett förtroendekapital att ta av den dag pedagogen exempelvis behöver tillrättavisa ett barn.

Normer, normmedvetenhet och normkritik

Normkritiska perspektiv kan vara ett stöd och ge pedagogerna konkreta verktyg i förskolans arbete med att hålla ihop arbetet med värden och kunskaper. Ett normkritiskt arbete berör hela det pedagogiska uppdraget och kan vara en grund för att dagligen, i planering, bemötande, kollegialt lärande och reflektioner arbeta mot att uppfylla målen i läroplanen.

Förutom att ge stöd i det dagliga pedagogiska arbetet och hjälpa till att uppfylla förskolans demokratiuppdrag kan normmedvetenhet också hjälpa till att förebygga kränkningar i förskolan. I flera rapporter fastslås att det som ligger till grund för att diskriminering och kränkande behandling uppstår inom förskolan är normer. Normer riskerar att bidra till förtryck och ett upprepanande av maktstrukturer som leder till exkludering, diskriminering och kränkande behandling, som exempelvis våld.

Insats – Ett levande, synligt värdegrundsarbete på avdelningarna

Vårt förhållningssätt genomsyras av läroplanens värdegrund, normer och värden, utveckling och lärande, barns inflytande, förskola och hem, övergång och samverkan samt uppföljning, utvärdering och utveckling. All personal ansvarar för trygghet och trivsel på förskolan, att tydligt reagera vid dåligt beteende, konflikter mellan barn och då barn verkar må dåligt. Informationen ska föras vidare till ansvarig förskollärare eller barnskötare. Förskollärare och barnskötare ska även uppmuntra barnen att berätta för vuxna på förskolan om diskriminering och/eller annan kränkande behandling förekommer på förskolan.

- Barnen ska vara delaktiga och ha ett reellt inflytande över såväl innehåll som arbetssätt.
- Barnen ska ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter för att därmed kunna påverka såväl verksamheten som sin egen situation liksom att ta ansvar för sina egna handlingar och förskolans miljö.
- Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram i förskolan.
- Etiska värden och normer ska synliggöras i verksamheten så att barnen ges möjlighet att tillägna sig dessa.

Värdegrundsarbetet sker främst genom konkreta upplevelser och genom personalens förhållningssätt som förebilder. Konkreta upplevelser och erfarenheter ges genom olika aktiviteter som barnen erbjuds inne och ute på förskolan. Det kan vara olika lekar, samlingar, berättelser, skapande, samtal och barnens frågor.

Tid

Återkommande

Ansvar

Rektor, förskollärare och barnskötare

Insats – Kompistema

Varje år startar alla avdelningarna med att prata om att ”*vara-en-bra-kompis*”. Vi använder ”kompis-kort” från Kreativ Insikt och serien ”Kompis-böcker” från Natur och Kultur.

Tillsammans med bl.a. sånger, drama-övningar, berättelser och samtal skapas ett bra material som utvecklar och stärker barngruppens samspel, samarbete och respekt.

Tid

Hösten

Ansvar

Förskollärare och barnskötare

Insats – Barnens utvärdering

Genom samtal med barnen och skapande av en blomma får vi en bild av barns tankar om förskolans vardag. Sammanställningen av barnens ord för sina känslor, tankar och upplevelser skrivs på kronbladen i en blomma som sätts upp på respektive avdelning.

Tid

Januari

Ansvar

Förskollärare och barnskötare

Insats – Vi erbjuder en pedagogisk miljö för alla

Vi är aktiva och utvecklar vår pedagogiska miljö genom att följa barnet. Vi har kontinuerliga diskussioner kring material om vad, varför och hur? Relevant och adekvat litteratur ska finnas tillgänglig på samtliga av förskolans avdelningar.

Tid

Återkommande

Ansvar

Förskollärare och barnskötare

Insats – Observationer

Genom observationer tar vi reda på barnens intresseområden och initierar till utveckling och lärande. Det ger också en bild av vad, hur ofta och tillsammans med vem barnen är i miljön. Resultatet gör att vi kan förändra, tillföra samt utveckla miljöerna.

Tid

Höst och vår

Ansvar

Förskollärare, Barnskötare och specialpedagog

4. Förebyggande arbete

Montessori Regnbågens förebyggande arbete syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och stärka positiva förutsättningar för att alla barn ska ha lika rättigheter och möjligheter.

Grundläggande för framgångsrika aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling är att undersöka de problem och risker som finns i den egna verksamheten. Vi identifiera risker genom kartläggning och analyserar dem

Kartläggning:

Utvecklingsamtal Ansvarspedagogen erbjuder utvecklingsamtal en gång per läsår där man bl.a. tar upp barnets trivsel och trygghet.

Trygghetsenkät – en gång per läsår

Observationer

Barnintervjuer – en gång per år

Tillbudsrapportering

Överlämningssamtal – en gång per år

Samtal med vårdnadshavare

Barns medverkan sker under observation och i det dagliga återkommande arbetet utifrån styrdokumentens krav på ett demokratiskt arbete fritt från diskriminering och kränkande behandling.

5. Analys

Svarsfrekvensen på vår föräldraenkät är fortsatt låg. Samtalen med vårdnadshavarna om hur de upplever sitt barns vistelse hos oss vid hämtning/lämning och i utvecklingssamtalen är viktiga komplement. Även rektor har erbjudit föräldrar samtal. Vi är mycket angelägna om att föräldrarna ska känna trygghet, förtroende och tillit till oss och för verksamheten.

Alla vårdnadshavare är trygga med att lämna sitt barn på Montessori Regnbågens förskola. 94% av vårdnadshavarna anser att barnen trivs och 94% menar att verksamheten motsvarar deras förväntningar. 86 % upplever att pedagogerna uppmärksammar alla barn.

Utifrån våra observationer inbjuder vår pedagogiska miljö, inne och ute, alla barn möjlighet att utvecklas och lära utifrån intresse och känsliga perioder. Barnen visar varandra respekt och har blivit bättre att hämta en vuxen som stöd vid konflikter.

Vi har haft en stabilare personalsituation även om en del vikarier har varit inne. Vi har så långt som möjligt använt oss av en begränsad och känd vikariegrupp. Pandemin har försvårat vårt arbete och vi är mycket tacksamma för vårdnadshavarnas samarbete och förståelse.

Utemiljön har vi fått hjälp med att förnya något och trasiga lekredskap har rensats bort. Barnen samspekar och uteleken fungerar bra. De är uppfinningsrika och väljer olika aktiviteter och olika barn de leker med.

Tillbuden är oförändrade från förra läsåret. Det är mestadels samma sorts tillbud som sårskador och fallolyckor, oftast i utemiljön. Vi går skyddsronder en gång per termin för att uppmärksamma brister, förbättra och skapa en säker och trygg miljö inne och ute.

Överlämningsamtal har genomförts enligt rutinerna för detta.

6. Åtgärdande arbete – rutiner

Det är det utsatta barnet som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad eller kränkande. Barnet har rätt att få stöd och hjälp när han/hon känner sig kränkt. Kränkningen får inte avfärdas. Vem barnet än kontakter, har han/hon rätt att bli tagen på allvar och få stöd. Om diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling, upptäcks eller anmäls ska likabehandlingsplanens rutiner och ansvarsfördelning tillämpas. Arbetslaget beslutar om en tidsplan för uppföljning.

Om något har hänt är en bra utgångspunkt att ställa följande frågor:

- Vad var det som hände?
- Vilken pedagog hämtade du?
- Hur löste sig situationen? Kändes det bra?

Arbetsgång vid utredning av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Trakasserier/Kränkningar	Diskriminering
Den som först får kännedom om någon kränkning informerar samma dag rektor. Hen ansvarar även för att ärendet dokumenteras. (<i>Rapport om trakasserier eller kränkande behandling</i>). Rektor anmäler uppgift om kränkande behandling till huvudman. Rektor ger uppdrag till berört arbetslag att ansvara för utredningen. Arbetslaget samlar omgående in information i ärendet. De ansvarar även för att ärendet har dokumenterats. Arbetslaget samtalar med berörda barn. Anteckningar förs och dokumenteras Beslutade åtgärder genomförs för att uppnå en trygg situation. Åtgärderna dokumenteras. Personalen observerar inblandade barn den närmaste tiden för att se om någon förändring skett. Arbetslaget kontaktar berörda vårdnadshavare och informerar om utredningen och dess åtgärder. Arbetslaget gör en återkoppling/uppföljning med de inblandade barnen inom en vecka. Detta dokumenteras.	Den som först får kännedom om någon diskriminering informerar samma dag rektor. Rektor anmäler uppgift om diskriminering till huvudman. Rektor ansvarar för att en utredning inleds och att en åtgärdande plan upprättas. Rektor samtalar snarast med den utsatta barnet/barnen. Personal kallas för samtal hos rektor. Rektor dokumenterar händelsen och de åtgärder man kommer fram till. Vårdnadshavare till den/de som utsatts för diskriminering informeras. Rektor tar ställning till åtgärder i samråd med huvudmannen. En facklig representant kopplas in. Rektor har uppföljningsansvar.

Uppföljningssamtal med samtliga inblandade sker inom en månad. Vid behov sker fler uppföljningssamtal. Detta dokumenteras. Ärendet avslutas eller rektor beslutar om ytterligare åtgärder. Om någon ur personalen trakasserar eller kränker ett barn följs arbetsgången för diskriminering.	

Dokumentation - Uppföljning

Alla utredningar dokumenteras och arkiveras.

Montessori Regnbågens Likabehandlingsplan utvärderas varje läsår av:

- personalen vid utvärderingsdagen i slutet av vårterminen.
- barnen via samtal och observationer.
- vårdnadshavarna genom Föräldraföreningen och vid föräldramöten.